

عريضة ١٩٨٨

عریضه ۱۹ مه

توانا

TAVANA

آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران

e-collaborative

for civic education

آموزشکده آنلایین
برای جامعه مدنی ایران

<http://www.tavaana.org>

پروژه

e-collaborative
for civic education

<http://www.eciviced.org>

عریضه ۱۹ مه

The May 19 Petition

مترجم: آموزشکده توانا (آموزشکده الکترونیکی برای جامعه مدنی ایران)

ناشر: E-Collaborative for Civic Education

عکس روی جلد: A photo of Pu Zhiqiang, a student protester
at Tiananmen, taken on 10 May 1989

© E-Collaborative for Civic Education 2018

e-collaborative for civic education

ECCE (E-Collaborative Civic Education) یک سازمان غیرانتفاعی در ایالات متحده آمریکا، تحت 501c3 است که از فن آوری اطلاعات و ارتباطات برای آموزش و ارتقای سطح شهروندی و زندگی سیاسی دموکراتیک استفاده می کند.

ما به عنوان بنیانگذاران و مدیران این سازمان اشتیاق عمیق مشترکی داریم که شکل دهنده ایده های جوامع باز است. همچنین برای ما، شهروند، دانش شهروندی، مسئولیت و وظیفه شهروندی یک فرد در محافظت از جامعه سیاسی دموکراتیک پایه و اساس کار است؛ همان طور که حقوق عام بشر که هر شهروندی باید از آن ها برخوردار باشد، اساسی و بنیادی هستند. ECCE دموکراسی را تنها نظام سیاسی قادر به تأمین طیف کاملی از آزادی های شهروندی و سیاسی برای تک تک شهروندان و امنیت برابری و عدالت می داند. ما دموکراسی را مجموعه ای از ارزش ها، نهادها و فرایندها می دانیم که مبشر صلح، توسعه، تحمل و مدارا، تکررگویی و جوامعی شایسته سالار است که به کرامت انسانی و دستاوردهای انسانی ارجح می گذارند.

ما پروژه اصلی ECCE یعنی «آموزشکده توانا: آموزشکده مجازی برای جامعه مدنی ایران» را در سال ۲۰۱۰ تأسیس کردیم. آموزشکده توانا در ارایه منابع و آموزش در دنیای مجازی در ایران، یک نهاد پیشرو است. توانا با ارایه دوره های آموزشی زنده در حین حفظ امنیت و با ناشناس ماندن دانشجویان، به یک جامعه آموزشی قابل اعتماد برای دانشجویان در سراسر کشور تبدیل شده است. این دروس در موضوعاتی متنوع مانند نهادهای دموکراتیک، امنیت دیجیتال، حقوق زنان، وب نویسی، جدایی دین و دولت و توانایی های رهبری ارایه می شوند. آموزشکده توانا آموزش زنده دروس و سمینارهای مجازی را با برنامه هایی مثل مطالعات موردی در جنبش های اجتماعی و گذارهای دموکراتیک، مصاحبه با فعالان و روشنفکران، دستورالعمل های خودآموز، کتابخانه مطالب توصیفی، ابزارهای کمکی و راهنمایی برای آموزشگران ایرانی و حمایت مداوم و ارایه مشاوره آموزشی برای دانشجویان تکمیل کرده است.

تلاش ما برای توسعه توانایی های آموزشکده توانا متوجه گردآوردن بهترین متفکران ایرانی و صداهای حذف شده است. به همین ترتیب، به دنبال انتشار و ارتقای آثار مکتوب روشنفکران ایرانی هستیم که ایده های آنان در جمهوری اسلامی ممنوع شده است.

یکی از نقاط تمرکز تلاش توانا، ترجمه متون کلاسیک دموکراسی و مقالات معاصر در این باره و نیز ترجمه آثار مرتبط با جامعه مدنی، حقوق بشر، حاکمیت قانون، روزنامه نگاری، کنشگری و فن آوری اطلاعات و ارتباطات است. امید ما این است که این متون بتواند سهمی در غنای فردی هموطنان ایرانی و بساختن نهادهای دموکراتیک و جامعه ای باز در ایران داشته باشد.

سپاسگزار بازتاب نظرات و پیشنهادهای شما

مریم معمارصادقی

M. Memar Sadeghi

اکبر عطری

Akbar Attari

مقدمه

در دسامبر ۱۹۸۶ دانشجویان دانشگاه علوم و تکنولوژی حیفی^۱ در چین با اقدام به تظاهرات خواستار برقراری دموکراسی شدند. معاونت ریاست این دانشگاه بر عهده فنګ لیجی^۲ بود. آنچه موجب برانگیختن دانشجویان و برگزاری این تظاهرات شد تصمیم خودسرانه دولت به لغو حق دانشجویان برای انتخاب نمایندگان بود که از سوی دانشجویان در کنگره خلق^۳ شرکت می کردند. دانشجویان دانشگاه‌های ده‌ها شهر دیگر نیز در حمایت از تظاهرات کنندگان به این حرکت اعتراضی پیوستند.

۱- Hefei مهم‌ترین شهر استان آنهویی (Anhui) و مرکز سیاسی، اقتصادی و فرهنگی این استان است که در غرب چین واقع شده است.

۲- Fang Lizhi (۱۹۳۶ - ۲۰۱۲) متخصص فیزیک نجومی و از مخالفان حزب کمونیست چین بود که به دنبال حوادث میدان تیان‌آنمن (آوریل ۱۹۸۹) همراه همسرش به سفارت آمریکا در چین پناهنده شد و پس از نزدیک به یک سال اقامت در آن سفارت موفق به ترک چین شد (ژوئن ۱۹۹۰). او پس از آن تا زمان مرگش (دلیل مرگ او همیشه مکتوم ماند) در آوریل سال ۲۰۱۲ که در ایالت آریزونا رخ داد، در انگلستان و ایالات متحده آمریکا به کار تدریس و تحقیق پرداخت.

۳- The National People's Congress یا کنگره ملی خلق، نهاد قانون‌گذاری در کشور چین است. این نهاد با ۲۹۸۰ نماینده بزرگ‌ترین پارلمان دنیا محسوب می‌شود.

حزب کمونیست در پاسخ به تظاهرات دانشجویی هو یائونینگ^۴، دبیر کل حزب کمونیست، را به اتهام همراهی با دانشجویان از کار برکنار کرد و شماری از روشنفکران از جمله فنگ لیجی را به اتهام هواداری از «آزادسازی از نوع بورژوائی»^۵ اخراج کرد. جنبش دموکراسی دانشجویان مدتی خاموش شد و سپس با مرگ ناگهانی یائونینگ در ۱۵ آوریل ۱۹۸۹ دوباره به خروش در آمد. یک روز پس از مرگ یائونینگ هزاران دانشجو در میدان تیان آنمن شهر پکن در سوگ او گرد هم آمدند. این حرکت خودجوش به سرعت به تظاهرات گسترده مردمی برای دموکراسی و آزادی مبدل شد. تا روز ۱۸ آوریل، بیش از یکصد هزار دانشجو در این میدان جمع شده بودند که همگی خواهان دموکراسی، پایان فساد و آزادی رسانه‌ها و مطبوعات بودند. در ۲۷ آوریل، بیش از یک میلیون شهروند چینی برای حمایت از جنبش دموکراسی به خیابان‌ها ریختند. در سیزدهم ماه مه، بیش از ۲ هزار دانشجو دست به اعتصاب غذا زدند تا دولت را وادار کنند به مطالبات آن‌ها پاسخ مثبت دهد؛ اعتصاب کنندگان سربندهای سفیدی به پیشانی خود بسته بودند که روی آن‌ها نوشته شده بود: «اعتصاب غذا» و «یا مرگ یا آزادی». آموزگاران، روزنامه‌نگاران و کارگران در حمایت از دانشجویان دست به راه‌پیمایی زدند.

۴- Hu Yaobang (۱۹۱۵ - ۱۹۸۹) از اعضای بلندپایه حزب کمونیست بود که از سال ۱۹۸۱ تا ۱۹۸۲ ریاست حزب و از ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۷ دبیر کلی آن را عهده‌دار بود. او در زمان انقلاب فرهنگی از حزب اخراج شد ولی بعداً در زمان دنگ شیائوپینگ فرا خوانده شد و حزب کمونیست تحت رهبری او اقدام به یک رشته اصلاحات اقتصادی و سیاسی کرد. این اصلاحات موجب برانگیخته شدن دشمنی عده‌ای از رهبران سالخورده حزبی شد که با اصلاحات بازار و تلاش برای شفافیت در دولت چین مخالف بودند. در سال ۱۹۸۷ مخالفان هو یائونینگ جنبش‌های اعتراضی راه، که در کشور در حال روی‌دادن بود، به انعطاف‌پذیری او نسبت دادند و ادعا کردند که این انعطاف‌پذیری هو یائونینگ بوده است که سبب بروز جنبش‌های اعتراضی یا تشدید آن‌ها شده است. با این مخالفت‌ها هو یائونینگ وادار به کناره‌گیری از دبیر کلی حزب شد (۱۹۸۷) اما کرسی خود را در کمیته مرکزی حزب حفظ کرد. مرگ او در سال ۱۹۸۹ به تجمع یکصد هزار دانشجو در میدان تیان آنمن و اعتراضات سال ۱۹۸۹ منتهی شد. پس از سرکوب این اعتراضات دولت مانع از انتشار جزئیات زندگی هو یائونینگ در کشور شد.

در نوزدهم ماه مه، عریضه‌ای که در ادامه می‌خوانید با امضای یان جیاء چی^۶، یکی از استادان برجسته علوم سیاسی، سو شیائوکانگ^۷، نویسنده و کارگردان سرشناس سینمایی، و ونگ جونتاو^۸، یک روزنامه‌نگار معروف، منتشر شد.

۶- Jan Jiaqi (۱۹۴۲-) محقق علوم سیاسی و از مخالفان حکومت چین بود. یان رئیس موسسه مطالعات سیاسی آکادمی علوم اجتماعی چین بود و مقالات و کتاب‌هایی متعدد درباره اصلاحات سیاسی در چین منتشر کرد. از مهم‌ترین کتاب‌های او «تئوری رهبری» و «تاریخ ده ساله انقلاب فرهنگی» است. جیاء چی در دهه هشتاد میلادی مشاور سیاسی نخست‌وزیر چین، جاو جیانگ، شد و از روشنفکرانی بود که از جنبش دانشجویی در سال ۱۹۸۹ حمایت کرد. او پس از سرکوب این جنبش به پاریس گریخت و بنیان‌گذار فدراسیون چین دموکراتیک شد. یان جیاء چی در سال ۱۹۹۱ هنگامی که در تبعید به سر می‌برد از حزب کمونیست چین اخراج شد. او اکنون ساکن ایالات متحده آمریکا است.

۷- Su Xiaokang (۱۹۴۹-) روشنفکر، نویسنده، روزنامه‌نگار و فعال سیاسی پرنفوذ است. مستند «نوحه‌سرایی رودخانه» (River Elegy) که او درباره سقوط تمدن و فرهنگ چین ساخت زمینه‌ساز جنبش اعتراضی دانشجویان در چین در سال ۱۹۸۹ و الهام‌بخش بسیاری از شرکت‌کنندگان در تظاهرات میدان تیان‌آمن شد. او پس از سرکوب تظاهرات به خارج از کشور گریخت و اکنون مقیم ایالت دلاور (Delaware) در شرق ایالات متحده آمریکا است.

۸- Wang Juntao (۱۹۵۸-) فعال سیاسی و از مخالفان حکومت چین است که به اتهام تحریک کردن و برانگیختن مردم به اعتراض در سال ۱۹۸۶ به سیزده سال حبس محکوم شد.

عریضه ۱۹ مه^۹

ما روشنفکران صادقانه و با تکیه بر اصولی اخلاقی که به آن باور داریم و به اعتبار حیثیت اجتماعی و شرافت خود با تمام وجود سوگند یاد می‌کنیم که هرگز از مبارزه برای تحقق دموکراسی، که به همت دانشجویانی آغاز شد که از خون و جان خود در این راه گذشته‌اند، بر نخواهیم گشت؛ هرگز و تحت هیچ عنوانی به واسطه بیم و هراس، راه خود را از این جنبش جدا نخواهیم کرد؛ هرگز اجازه نخواهیم داد تحقیرهایی که در گذشته بر ما شده است بار دیگر تکرار شود؛ هرگز از اصولی اخلاقی که به آن پایبندیم نخواهیم گذشت؛ هرگز تسلیم استبداد نخواهیم شد و هرگز با آخرین امپراتوران دهه هشتادی چین بیعت نخواهیم کرد.

۹- منظور ۱۹ مه ۱۹۸۹ است. در مقدمه همین مقاله حوادثی که در ماه مه ۱۹۸۹ به ارسال این عریضه منجر شد تشریح شده است.

اوج اعتراضات ۱۹۸۹ برای دموکراسی و تجمع هزاران دانشجو در میدان تیان آنمن - میدانی در پکن که به طور سنتی محل تجمع تظاهرات عظیم توده‌ای است که حزب کمونیست ترتیب می‌دهد - با بیرق‌هایی که روی آن‌ها شعار «زنده باد آزادی، زنده باد دموکراسی» نوشته شده است.

